Liikenne- ja viestintävaliokunta
00102 EDUSKUNTA

Asia: HE 293/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle luotsauslaiksi ja laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Meriliikenneohjaajat ry kiittää mahdollisuudesta lausua eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle luotsauslaiksi ja laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (HE 293/2022 vp).

Meriliikenneohjaajat ry on Fintraffic Meriliikenteenohjaus Oy:ssä työskentelevien alusliikenneohjaajien ammattiyhdistys. Yli 90% Suomessa alusliikenteenohjauksen operatiivista työtä tekevistä ammattilaisista kuuluu yhdistykseen. Keskitymme lausunnossamme ammattiroolimme mukaisesti operatiivisen alusliikenteenohjauksen näkökulmaan.

Olemme samaa mieltä hallituksen esityksen kanssa tarpeesta kokonaisuudistaa luotsauslaki. Kuten esityksen taustoituksessa todetaan, on nyt voimassa olevaa luotsauslakia (940/2003) *”muutettu useaan kertaan sen antamisen jälkeen. Muutokset ovat olleet luonteeltaan pistemäisiä, mikä on ollut omiaan lisäämään lainsäädännön monitulkintaisuutta ja aukollisuutta.”*
Olemme vuosien saatossa päässeet seuraamaan näitä yksittäisiä lakimuutoksia, jotka ovat tehneet lakitekstistä vaikeaselkoisen. Tuntuu myös, että muutoksia ei välttämättä ole aina tehty pelkästään merenkulun turvallisuus edellä.
Vaikka uusikaan esitys laiksi ei ole kovin helppolukuinen, se kuitenkin johdonmukaistaa ja palauttaa sääntelyn paremmin lain tarkoitusta vastaavaksi eli merenkulun turvallisuutta edistäväksi sekä alusliikenteestä ympäristölle aiheutuvia haittoja ehkäiseväksi.

Kiinnitimme hallituksen esityksen lausuntovaiheessa erityisesti huomion lakiluonnoksen 21§:ään, jossa säädetään luotsauksen alkamisesta ja päättymisestä. Luotsin otto ja jättö ovat erityistilanteita, jotka muodostavat aina jonkinlaisen lisäriskin aluksen turvalliselle kululle Suomen karikkoisessa saaristossa. Luonnollisesti myös luotsaushenkilökunnan ja -kaluston turvallisuus on tilanteissa haavoittuvimmillaan. Molemminpuolisten riskien minimoimiseksi tulisi toimijoiden väliset pelisäännöt näissä tilanteissa olla selvät ja turvallisuudella perustellut.

Lakiehdotuksen 21§ onkin muutettu vastaamaan lausunnossa ehdottamaamme ja se on mielestämme nykyisellään riittävä selkeyttämään luotsin ottoon ja jättöön liittyvät vastuukysymykset.

Liikenne- ja viestintävaliokunta
00102 EDUSKUNTA

Lopuksi toteamme, että hallituksen esityksen mukainen luotsauslakikokonaisuus on rakennettu siten, että Liikenne- ja viestintävirastolle jää runsaasti erilaisia määräyksiä asetettavaksi, jotka lopulta vasta yhdessä lain kanssa muodostavat toimivan kokonaisuuden. Tällaisia ovat ainakin määräykset luotsinkäyttölinjoista ja väyläkohtaiset numeraaliset luotsinkäyttövelvollisuuden rajat – molemmat uusia käsitteitä ainakin Suomen vesillä. Oletamme, että viranomainen tulee valmistelemaan nämä määräykset, kuin myös muut vastaavat, edelleen sidosryhmiä aktiivisesti kuunnellen.

Kunnioittavasti,

Tapio Kotkavuori

Puheenjohtaja, Meriliikenneohjaajat ry.